

IT TAKES A VILLAGE TO RAISE A CHILD

vanuit een gezamenlijke visie

van onderwijsbestuurders en gemeentebestuurders,

samen

**met Ouders, Kinderopvangorganisaties, Jeugdhulp,
Welzijn en Jeugdgezondheidszorg**

op weg

**via intensieve inter-professionele samenwerking, gericht op
preventie, vroegsignalering, demedicaliseren en integrale hulp op maat**

naar een inclusieve, gezonde en veilige samenleving

1. Context

Per 1 augustus 2014 is de wet passend onderwijs ingevoerd. Schoolbesturen PO en VO hebben vanaf deze datum zorgplicht, de middelen en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van passend onderwijs. Om dit te realiseren werken zij samen in een samenwerkingsverband. Het gezamenlijke doel van scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverband is ervoor te zorgen dat elk kind een passende onderwijsplek krijgt, regulier als het kan, speciaal als het moet en thuisnabij.

De ondersteuningsbehoefte van het kind staat daarbij centraal.

De Ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden PO en VO geven de wijze aan waarop zij de organisatie en financiering van passend onderwijs vorm geeft, welke ambities het zij hebben en naar welke doelen wordt gestreefd.

Per 1 januari 2015 zijn ook de nieuwe WMO, de Participatiewet en de Jeugdwet in werking getreden. De gehele jeugdhulp valt sindsdien onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. Ook deze transitie gaat samen met een grote inhoudelijke vernieuwing, de zogenaamde transformatieopgave.

In het Beleidsplan Jeugd 2015-2018 Zuid-Limburg wordt beschreven hoe gemeenten de transitie en transformatie van jeugdhulp vorm willen geven.

Alle kinderen moeten gezond en veilig kunnen opgroeien, hun talenten ontwikkelen en naar vermogen participeren in de samenleving. Ouders zijn hiervoor eerst verantwoordelijk. De overheid komt in beeld als dit niet vanzelf gaat. Dan moet het jeugdstelsel snel, goed en op maat functioneren.

Ook al behoort het onderwijs formeel niet tot het sociaal domein van de gemeenten, is het de afgelopen jaren wel duidelijk geworden dat onderwijs en lokale overheid elkaar als partners hard nodig hebben.

Gemeenten, samenwerkingsverbanden PO en VO, kinderopvang en schoolbesturen PO, VO en MBO hebben afspraken gemaakt over de afstemming tussen het gemeentelijk jeugdbeleid en de uitvoering van passend onderwijs. Deze afspraken vinden hun basis in de huidige ondersteuningsplannen PO en VO, de jeugdplannen en de regionale uitvoeringsagenda onderwijs-jeugd.

In 2018-2019 expireren zowel de ondersteuningsplannen PO en VO als de jeugdplannen (gemeenten).

Een uitgelezen kans voor gemeentebestuurders en onderwijsbestuurders PO en VO om - vóór de totstandkoming van hun nieuwe plannen - samen een stip op de horizon zetten en daarmee een gezamenlijke richting en koers te bepalen (spiegelparagraaf).

Ook in het vierde uitvoeringsjaar blijkt dat het verankeren van nieuwe denklijnen en maken van nieuwe afspraken een behoorlijke impact te hebben op mensen en organisaties, zowel bij gemeenten als in onderwijsland. Het verankeren van nieuwe afspraken betekent namelijk gelijktijdig het loslaten van oude, bekende procedures en werkwijzen. Het is niet eenvoudig hardnekkige patronen los te laten.

De veranderingen die de wet passend onderwijs en de Jeugdwet beogen, de zogenaamde transformatieopgave, zijn fundamenteel. Het besef is gegroeid dat de (vrijwel) gelijktijdige invoering van passend onderwijs/decentralisaties sociaal domein meer zijn dan slechts een stelselwijziging.

In de regio Zuid Limburg, die zich kenmerkt door grote achterstanden op vele terreinen, maar ook door ontgroening/krimp, vergt de verbinding tussen jeugdhulp en passend onderwijs, uitgaande van dezelfde transformatieopgave, *een paradigmashift in denken en mede daarom om een systeeminnovatie.*

Een systeeminnovatie die leidt tot zo inclusief mogelijk onderwijs en zo vroeg mogelijke ondersteuning van jeugd gericht op preventie, thuisnabij vormgegeven in krachtige, energieke voorscholen en scholen (PO en VO) met ondersteuning van ouders, buurtkaders (sociale teams), welzijn, jeugdgezondheidszorg én jeugdhulp. Vorm gegeven door intensieve inter-professionele samenwerking in knooppunten op school en in de buurt.

Een transformatie die uitgaat van het zelf sturing geven aan je leven, van eigen regie van jeugdigen en ouders en het benutten van hun eigen sociale netwerken, niet uitgaan van beperkingen en handicaps, maar van talenten en mogelijkheden, met vroeger hulp op maat, integraal opgepakt vanuit 1G, 1P, 1R, met ruimte voor de professionals op de werkvloer.

Daartoe moeten stappen gezet worden naar het gezond en veilig opgroeien en een volledige en actieve deelname van zoveel mogelijk leerlingen in het reguliere onderwijs, zodat elke leerling zich volwaardig en geaccepteerd weet op school.

Daarvoor moeten wij samen willen duiden en handelen, daar waar we onze jeugdigen allemaal aantreffen, namelijk in de voorschool, op school (PO, VO en MBO) en in de buurt. Present willen zijn daar waar de kinderen zijn! Vandaar dat gemeenten graag de vindplaats school/Kindcentrum zo vroeg mogelijk ook als de werkplaats willen gebruiken voor hun handelen. Een krachtenbundeling van professionals uit meerdere disciplines, in nauwe samenspraak met jeugdigen, ouders en de buurt.

Dit is uiteraard afhankelijk (behoudens de mogelijkheden/capaciteiten van betreffende leerlingen) van de wijze waarop gemeenten en schoolbesturen de basisondersteuningsstructuur inrichten en uitvoeren.

Gemeenten, ketenpartners, schoolbesturen, scholen en ouders staan samen aan de lat om stap voor stap op weg te gaan naar (voor)scholen met een inclusieve oriëntatie en met doorgaande leer- en zorglijnen.

Dé meest effectieve manier om discriminatoire houdingen tegen te gaan, welkome gemeenschappen te creëren, een inclusieve samenleving te bewerkstelligen, segregatie te bestrijden en onderwijs voor iedereen mogelijk te maken.

It takes a whole village to raise a child...

Om dit mogelijk te maken is er ook een transitie nodig in de huidige bekostiging. De benodigde expertise voor het versterken van de basis zit nu nog teveel verankerd en gecentreerd in het (voortgezet) speciaal onderwijs of in tweedelijns Jeugdhulp en moet terug naar de basis!

2. *Waarom eigenlijk zo inclusief mogelijk?*

Er is een breed gedragen overtuiging dat inclusie goed is voor kinderen! School is bij uitstek een oefenplaats voor sociale interactie en vaardigheden; een leerschool voor het leven. Het is wenselijk dat alle kinderen (met en zonder een beperking, leer- en/of gedragsprobleem) samen naar dezelfde opvang/school gaan, bij elkaar in de groep/klas zitten, van elkaar leren, samen werken aan een optimale en excellente leerervaring op cognitief en sociaal terrein.

Onderwijs bereidt voor op een volwassenheid waarin plaats is voor persoonlijk presteren, samenwerken, respect, invoelend vermogen, tolerantie, eerlijkheid en verantwoordelijkheid.

Inclusie is geen kanteling van onderwijs en jeugdhulp alleen. Dit is een maatschappelijke kanteling. De leidraad achter de transformatie inclusie is niet dat het misschien goedkoper of even duur is, maar dat er een betere (participatie)samenleving ontstaat, met kinderen en gezinnen die beter toegerust zijn om hun leven te leiden. In een ideale samenleving kunnen mensen elkaar helpen.

3. *Ontstaan van deze visie*

Deze visie - opgesteld door de centrale beleidsgroep Passend Onderwijs-Jeugdhulp - is ontstaan tijdens het denkproces om te komen tot een (wettelijk verplichte) spiegelparagraaf in de nieuwe jeugdplannen en ondersteuningsplannen. Alvorens te komen tot een spiegelparagraaf leek het wenselijk om samen een stip op de horizon te zetten. Gaandeweg het proces werd steeds meer duidelijk dat er diverse processen parallel lopen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

In deze visie worden deze processen met elkaar te verbinden.

Inhoudelijk is deze visie gevoed vanuit de overtuiging dat de huidige transities Passend Onderwijs en Jeugd, gelet op de problemen in de vereveningsopgave en de gemeentelijke tekorten bij jeugd, vastlopen. We hinken nog teveel op twee gedachten: de speciale voorzieningen -scholen en jeugdhulp- in stand willen houden en tegelijkertijd (halfslachtig) willen kantelen naar een basisondersteuning die daarvoor te weinig wordt toegerust.

Deze visie is een voorzet van beleidsmedewerkers voor hun bestuurders in onderwijs en gemeenten als oplossingsrichting voor de grote opgaven en dilemma's waar de regio voor staat in het sociale domein en in het onderwijs.

Het is aan hen om zich uit te spreken over deze visie en vervolgens bij omarming van deze visie (en de consequenties) de dialoog te starten met al onze partners in de regio en de koers te bepalen.

Een dialoog die uitnodigt tot aan vullen, wijzigen en van commentaar te voorzien. Op weg naar een gezamenlijke visie van onderwijs en gemeenten én hun partners in Zuid Limburg, om te komen tot zo inclusief mogelijk onderwijs in een inclusieve samenleving; samenhang tussen gezin, school en buurt.

4. *Regiovisie onderwijskaart Zuid-Limburg (PO/VO/Gemeenten)*

In 2017 is de regiovisie Onderwijskaart voor het Primair Onderwijs door schoolbesturen vastgesteld, waarin de keuze gemaakt is voor zo inclusief mogelijk onderwijs. Ook in het Voortgezet Onderwijs is gestart met het opstellen van een dergelijke visie.

Er is een nieuw regionaal platform - bestaande uit afgevaardigde onderwijsbestuurders, gemeentebestuurders namens de subregio's en directeuren Samenwerkingsverbanden - in het leven geroepen, waarin bestuurlijk gezamenlijk wordt opgetrokken.

Doel is om regionaal afspraken te maken over spreiding van noodzakelijke speciale voorzieningen, over de spreiding van robuuste toekomstbestendige reguliere voorzieningen die de transitieopgave aankunnen, te monitoren of die afspraken ook werken in de praktijk en nageleefd worden, maar vooral om vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid de noodzakelijke impulsen en faciliteiten te geven voor de beweging naar voren, terug naar de basis.

Deze beweging heeft een tweeledig gevolg voor de inrichting en huisvesting van het onderwijs:

- Regulier zullen onderwijsvoorzieningen meer geconcentreerd moeten worden als antwoord op de ontgroening /krimp (leegstand/materiële in stand houding), maar eerder nog om robuust genoeg te zijn om kinderen met special needs op te kunnen opnemen.

- De voorzieningen voor speciaal (basis) onderwijs die overblijven, zullen (regionaal gespreid) moeten worden samengevoegd om organisatorisch uitvoerbaar en betaalbaar te blijven en om te kunnen gaan met verdichte problematiek.
- Deze concentratiebewegingen en de herschikking in PO en opvang van kinderen met special needs in de basis vraagt om een adaptief leerlingenvervoer.

5. **Bouwstenen (drijfveren)**

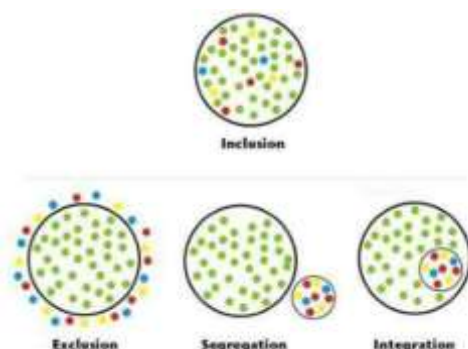
Mensen maken onderwijs zo inclusief mogelijk.

Bouwstenen om te komen tot een gezamenlijk handelen vanuit één visie zijn:

- Een gemeenschappelijke visie vraagt om één zelfde taal spreken over wat we willen bereiken.
- Verbinding maken en verdieping zoeken tussen het sociale domein van gemeenten met kinderopvang, primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.
- Samen met ouders.
- Integrale besluitvorming en integraal handelen. Domeinoverstijgend en de hele leefwereld van het kind overziend.
- Verantwoordelijkheid nemen en eigenaarschap beleggen op alle niveaus.
- Rolneming, rolgeving, rolvastheid, regisseurschap.
- Daar waar kinderen zijn, in de kinderopvang, op school (ook in de speciale school), wordt samen geduïd en samen gehandeld. We stoppen met verwijzen naar en overdragen aan andere (tweedelijns) zorgverleners, maar 'halen expertise erbij' indien nodig. Vindplaats wordt werkplaats van ons handelen.
- Een gezamenlijke visie/strategie is leidend, competente medewerkers zijn doorslaggevend.
- Inter-professionele samenwerking in de werkplaats: samen duiden, samen doen.
- Inter-professionele samenwerking in de warme overdracht van leerlingen tussen de onderwijsniveaus (van voorschool naar PO, van PO naar VO, van SBO, PrO en (V)SO naar PO en VO, van PrO en VSO naar Maatwerk en VMBO, van PrO en VSO naar MBO1 Entree en Voordeel&Vervolg).
- De organisaties zijn niet leidend, maar het bereiken van het gezamenlijke doel is dat wel.
- Normaliseren, niet problematiseren.

6. **Welke concrete stappen kunnen samen gezet worden? 2019 – 2022**

Samen op weg van segregatie, naar integratie, naar inclusie.

Deze afbeelding geeft niet per se een volgordelijk proces weer en inclusie is niet voor iedere doelgroep leerlingen het best passende perspectief. Gemeenten en schoolbesturen nemen in hun planvorming op hoe zij invulling geven aan het streven naar zo inclusief mogelijk onderwijs.

Concrete stappen met betrekking tot de samenhang onderwijs-jeugdhulp kunnen zijn:

- Ontwikkelen van maatwerk in inter-professionele samenwerking op elke plek.
- Versterken van de basisondersteuning (laagdrempelige begeleiding van leerlingen op school, spreekuur voor ouders, preventief groepsaanbod, enz.).
- Minder inzetten op curatie, maar meer op preventie en uitgaan van eigen kracht van jeugdigen en ouders met inzet van hun sociale netwerk.
- Regulering en normalisatie van de onderinstroom (alle 4-5 jarigen, maar zeker ook de peuters die in speciale voorschoolse setting verblijven) door afstemming te zoeken met huisartsen en door integratie van de volledige onderinstroom in de basis.
- Intensiveren en doorontwikkelen van de knooppunten op alle niveaus waarin de inter-professionele samenwerking wordt vorm gegeven en leidt tot integrale hulp vanuit 1G, 1P, 1R (laagdrempelige begeleiding van leerlingen op school, spreekuur voor ouders, preventief groepsaanbod, enz.).
- Interdisciplinaire gezamenlijke deskundigheidsbevordering en kennisdeling.
- Doelgroepenfinanciering via doelgroeparrangementen, collectief en individueel, in plaats van individuele arrangementen.
- Stimuleren van de maatschappelijke kanteling.
- Herschikking van het landschap van onderwijsvoorzieningen en jeugdhulp- en zorgaanbieders.
- Opnieuw duiden van de samenhang en afstemming in expertise tussen Toegang. Leerplicht en Leerlingenvervoer bij gemeenten.
- Verschuiving van financiering van extra ondersteuning (speciaal onderwijs) en tweedelijnszorg naar financiering van de basisondersteuning (regulier onderwijs) en eerstelijns zorg.

7. Randvoorwaarden

Om samen op weg te kunnen gaan naar “zo inclusief mogelijk” is het goed om enkele randvoorwaarden te markeren. De grootste transformatie die onderwijs en jeugdhulp de laatste decennia hebben gekend, gaat niet vanzelf.

Systeeminnovatie: lange adem en betrouwbare partners

Een meer inclusieve samenleving, met zo inclusief mogelijk onderwijs, vergt een systeeminnovatie. Die vraagt om lange adem en vasthoudendheid, zonder daarbij de acute urgentie voor kinderen/jeugdigen en hun ouders uit het oog te verliezen.

Het leggen van verbindingen:

- tussen professionals en ouders. ZONDER OUDERS GEEN INCLUSIE!
- tussen de landelijke ontwikkelingen (politiek en bestuurlijk) en de regionale (samenloop van) ontwikkelingen (verevening, krimp, achterstand/armoede),
- tussen denken en doen c.q. tussen beleid en praktijk, op basis van principes van gelijkwaardigheid en complementariteit,

- tussen verschillende beleidsdossiers, van passend onderwijs, jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg, Voor- en Vroegschoolse Educatie, schoolmaatschappelijk werk, ontgroening/krimp en huisvesting, leerlingenvervoer; maar ook cultuureducatie, bewegen en gezonde school, veilige school, burgerschapszin, natuur en milieueducatie (Lokale Educatieve Agenda),
- tussen verschillende onderwijsniveaus, horizontaal en verticaal met doorgaande leer- en zorglijnen en warme overdracht,
- tussen verschillende geldstromen, om bestuurlijke en financiële belemmeringen weg te nemen en samen te arrangeren,
- tussen organisaties, door vernieuwing in de samenwerking vorm te geven via samen opleiden en professionaliseren,
- tussen de regisseurs/managementlagen binnen de autonome netwerkonderdelen.

Moed, lef en betrouwbaar partnerschap

Krimp, gemeentelijke en onderwijstekorten, toenemende werkdruk, verevening halen, transitie en transformatie. Lastig. Tegelijkertijd bieden deze uitdagingen ook de unieke kans om een nieuw perspectief uit te werken, op weg naar een meer inclusieve samenleving (met een ook in de toekomst betaalbare en duurzame basisinfrastructuur). Daar is moed en lef voor nodig.

Voorwaarde is dan wel dat in Zuid-Limburg alle gemeenten voor wat betreft het Sociale Domein en alle schoolbesturen in de Samenwerkingsverbanden PO en VO hierin betrouwbare partners voor elkaar zijn!

Bestuurlijk commitment én handelen

Het is cruciaal om met elkaar een gezamenlijke ambitie te formuleren, zich hieraan langdurig te verbinden én concrete uitvoering te faciliteren.

Voor een systeeminnovatie is het belangrijk dat alle partijen samen een stip op de horizon zetten. Richting en koers moeten voor iedereen helder zijn en gezamenlijk onderschreven worden.

Gemeenten en schoolbesturen spelen een belangrijke rol in het stimuleren van deze systeeminnovatie en het implementeren van het nieuwe denken en doen, tot in de haarvaten van elke organisatie en in houding en gedrag van de professionals .

Medeoverheden, zorgverzekeraars, zorgkantoren en zorgverleners

Het adagio moet zijn: met de *hele* regio op weg naar zo inclusief mogelijk.

Ook medeoverheden zoals provincie en rijk moeten worden betrokken bij een dergelijke regionale aanpak. Dit geldt ook voor zorgverzekeraars, zorgkantoren, zorg(dienst)verleners en administratiekantoren (zoals het CIZ voor uitvoering WLZ).

8. Interprofessionele samenwerking

Preventief werken in inter-professionele samenwerkingsvormen vraagt nu om extra investeringen ondanks aanwezige tekorten: de kosten gaan namelijk voor de baat uit.

In deze systeeminnovatie moet de kanteling gemaakt worden (ook financieel) van curatie (Speciaal (Basis) Onderwijs en tweedelijns Jeugdhulp) naar de preventie in de eerste lijn aan de basis.

De voorwaarden die gemeentebestuurders en schoolbestuurders moeten creëren om inter-professionele samenwerking aan de basis mogelijk te maken, zijn:

- Gemeentebestuurders en schoolbestuurders omarmen initiatieven en ervaringen uit pilots.
- Gedeelde pedagogische visie op de werkvloer, expertise aan elkaar toevoegen en samen lokaal (en waar nodig regionaal) maatwerk leveren.
- Investeren in leiderschap en eigenaarschap (persoonlijke ontwikkeling van professionals en leren als team).
- Van zorgperspectief naar versterken van het pedagogisch klimaat. Inzet gericht op normaliseren en inclusie. Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren.
- Aanwezigheid van voldoende verschillende soorten expertise van goede kwaliteit (zowel onderwijs-ondersteuning als zorgondersteuning) als basisstructuur.
- Voldoende tijd om samen te leren en te onderzoeken.
- Continuïteit in bemensing, in de samenstelling van de teams en hun leidinggevendenden, maar ook van de professionals in de knooppunten.
- Co-creatie met ouders. De actieve betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van een sterk pedagogisch klimaat voor hun kinderen is een belangrijke opdracht voor de toekomst. Ouders zijn een cruciale succesfactor.
- Transparantie in budgetten onderwijs-zorg en gelijktijdige verbinding/ontschotting en inzet op doelgroepniveau om bestuurlijke en financiële belemmeringen weg te nemen.
integrale inzet van budgetten met als uitgangspunt: onderwijs wordt gefinancierd uit onderwijsbudgetten en zorg wordt gefinancierd uit zorgbudgetten, maar samen financieren wij overal de basis-ondersteuning en doelgroeparrangementen waar nodig.
- Adequate huisvesting van kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp (nabijheid creëert ontmoeting en verbinding). Onderdak in één gebouw is geen garantie voor betere samenwerking, maar het helpt wel om een gezamenlijke visie en werkwijze op te bouwen als men elkaar door één fysiek onderkomen gemakkelijk kan ontmoeten en functioneert als één team onder één leiding.
- Herinrichting huisvesting VO en Voortgezet Speciaal Onderwijs en PrO.
- Een betrouwbare en duurzame schil van functionarissen in de basisstructuur. Vaste teams met een zelfde spreektaal en niet van jaar tot jaar wisselend qua samenstelling. Dit vergt bij zowel onderwijs als gemeenten een herbezinning op formatietoedeling van bijvoorbeeld IB-ers, leerkrachten PO, VO, (V)SO/SBO, inzet Jeugdgezondheidszorg, Schoolmaatschappelijk werk, Team Jeugd/toegang, Team Onderwijs, etc. Maatwerk per school afhankelijk van de omgeving en de problematiek die aan de orde is.
- Goede afstemming met sociale teams en voorliggende voorzieningen in de buurt.
- Preventie, snelle curatie waar nodig en professionalisering van schoolteams samen met ketenpartners op hun nieuwe gezamenlijke handelingsruimte binnen de afgesproken kaders van inclusie: vrijheid in gebondenheid (als we blijven doen wat we deden, krijgen we geen inclusie).
- Inzet, continuering of borging van pilots als stapstenen naar de toekomst.
Een paar voorbeelden:
 - Inzet van professionals uit de tweede lijn, die er niet 'bijgehaald' hoeven te worden, maar die er al zijn, om te helpen bij het direct pedagogisch en didactisch handelen om verwijzing te voorkomen.
 - Inzet van een inclusiepedagoog: aanvullende expertise uit de tweedelijnd op de werkvloer die scholen versterkt in hun denken en handelen. Zij voelen zich beter toegerust in het omgaan met verschillen tussen kinderen.
 - Inzet van een brugfunctionaris: expertise die de laagdrempelige verbinding voor de professionals met de ouders, sociale team en de buurt weet te leggen.

- Samenwerking van professionals in de basisstructuur (knooppunt), die integraal een situatie kunnen analyseren en een uitvoeringsplan opstellen. Expertise die de professionals van buiten in het knooppunt verbindt met de ondersteuningsstructuren op school.

9. Tot slot

Een gelijke focus maakt het voor gemeenten, samenwerkingsverband, schoolbesturen en scholen mogelijk om samen een afgestemde, passende en sluitende ondersteuningsstructuur voor jeugd te realiseren. In deze visie zijn de afspraken op een aantal gezamenlijke thema's, gemaakt in 2014, naar een hoger plan gebracht:

1. Passend onderwijs is thuisnabij tenzij
→ **is een visie op inclusie en preventie geworden**
2. Eén gezin, één plan: samenhang in de ondersteunings- en hulpstructuur voor jeugd en gezinnen, in de scholen en gemeenten
→ **is een visie op integrale hulp en inter-professionele samenwerking in knooppunten geworden**
3. Overgang van 0-4 (voorschoolse voorzieningen) naar Primair Onderwijs, van Primair Onderwijs naar Voortgezet Onderwijs en van Voortgezet Onderwijs naar Middelbaar Beroepsonderwijs
→ **is een visie op doorgaande leer- en zorglijnen geworden met warme overdracht van leerlingen met een ondersteunings-zorgbehoefte via de professionals in de knooppunten**
4. Thuiszitters
→ **zijn er niet meer tenzij het leerlingen betreft in de overgang tussen voorzieningen zijn**
5. Leerlingenvervoer
→ **denkt niet meer vanuit de Verordening, maar is volgend op de gezamenlijke inspanning van schoolbesturen en gemeenten naar inclusiever onderwijs en de herijking van de spreiding van speciale en reguliere onderwijsvoorzieningen in de regio**
6. Onderwijshuisvesting
→ **is een cruciale opdracht geworden in de herijking van de spreiding en herinrichting van voorzieningen, zowel regulier als speciaal**
7. Aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt
→ **is in de doorgaande lijn van passend onderwijs voor met name kwetsbare jongeren uit PrO en VSO of uit schakelklassen en maatwerkvoorzieningen in het reguliere onderwijs, met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, tot belangrijk onderwerp bij Passend Onderwijs, VSV en regionaal arbeidsmarkt geworden (Voordeel&Vervolg)**

10. Spiegelparagraaf in Ondersteuningsplan en Beleidsplan Jeugdhulp ZL

Als de richting en route, verwoord in deze visie, omarmd en aangenomen zijn, bepaalt dat de verdere inhoud van de spiegelparagraaf en de afspraken die we samen voor de vier komende jaren met elkaar maken.

Verbinding onderwijs-jeugdhulp

Voor de komende vier jaar (planperiode) ligt de focus dan op de verbinding tussen Onderwijs en Jeugdhulp door middel van:

- De basis op orde: versterking van de basisondersteuning op alle locaties.
- Onderwijs-zorgarrangementen collectief: doelgroeparrangementen in niveau 5, residentieel, instroom vanuit zorg naar onderwijs (bv MKD/KDC).
- Onderwijs-zorgarrangementen individueel.

Het knooppunt is het instrument om de uitvoering van deze 3 pijlers in verbinding tot stand te brengen.

Wat willen we bereiken?

(Op weg naar een inclusieve samenleving met) inclusiever onderwijs, gericht op preventie, thuisnabij vormgegeven in krachtige, energieke voorscholen en scholen (kindcentra) met voldoende ondersteuning vanuit jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk, via intensieve inter-professionele samenwerking: vindplaats wordt onze gezamenlijke werkplaats.

Waar zien we dat aan?

- Elk jaar meer kinderen in het regulier onderwijs (als het kan) en alleen nog speciaal als het moet
- Voor steeds meer kinderen wordt onderwijs thuisnabij gerealiseerd, tenzij het niet kan
- Geen thuiszitters meer, tenzij een te overziende periode overbrugd moet worden
- Van curatieve begeleiding en zorg naar preventief handelen aan de basis
- Elk kind krijgt de ondersteuning en hulp die het nodig heeft om zijn talenten te ontwikkelen, mee te doen en gezond en veilig op te groeien

Wat doen we daarvoor in het onderwijs (zichtbaar in Ondersteuningsplannen)?

- De basis op orde brengen. Versterken van de basisondersteuning door een gedifferentieerd en flexibel aanbod in scholen, rekening houdend met herijking regionaal spreidingsbeleid van (speciaal) onderwijs en lokale herschikking van onderwijs en kinderopvang in relatie tot krimp en verevening.
- Doelgroeparrangementen (collectief en individueel) realiseren samen met gemeenten.
- Van sectoraal naar intersectoraal switchen.
- Gevalideerde Schoolondersteuningsprofielen opstellen en uitvoeren.
- Sluitende keten: samenwerking, verbinding een doorlopende leerlijnen PO-VO-MBO realiseren via de doorontwikkeling van de knooppunten: vindplaats is werkplaats.
- Verdere gezamenlijke professionalisering faciliteren, gericht op versterking van de basisondersteuning in school.
- Terugplaatsing vanuit S(B)O naar BAO en van VSO naar VO realiseren en opschaling naar zorgniveau 5 verminderen.
- Instroom normaliseren samen met gemeenten en netwerkpartners.
- Zorgvuldig en planmatig ondersteuningsniveaus op school doorlopen en evalueren.
- In gesprek met elkaar kritische (zelf)evaluaties opstellen en leren van elkaar.

Wat doen we daarvoor bij gemeenten (zichtbaar in Beleidsplan Jeugdhulp)?

- Basisondersteuningsstructuur op orde brengen.
- Praten met jeugdigen en hun ouders in plaats van praten over : uitgangspunt is eigen regie.
- Meebouwen aan de knooppunten en inzet van professionals borgen in de afspraken met onze partners, zoals Jeugdgezondheidszorg en Welzijnsorganisaties.
- Professionals faciliteren in het knooppunt, toegankelijk, ambulant, beschikbaar, inzetbaar, laagdrempelig en met bevoegdheden. Meer ruimte, minder regedruk.

- Gespecialiseerde jeugdhulp dichtbij, present, toegankelijk, ambulant, beschikbaar, inzetbaar, laagdrempelig en met bevoegdheden.
- Van individuele voorzieningen/arrangementen de inkoop verschuiven naar arrangementen met, in en voor de basisstructuur.
- Doelgroepenfinanciering, voor het opnieuw organiseren van jeugdhulp, samen met scholen en passend onderwijs.
- Netwerken verbinden en pedagogische aanpak versterken met verbindingen tussen thuis, school en vrije tijd.
- Versterken van vroegsignalering.
- De sluitende keten invoeren, net als bij onderwijs.
- Leerlingenvervoer adaptief maken.
- (Onderwijs)huisvesting adaptief maken door reguliere scholen gereed te maken voor opvang leerlingen met special needs en scholen voor special needs te concentreren.

Hoe meten we dat?

Welke data zijn (in onderlinge samenhang) van belang om de voortgang te meten.

- Deelnamepercentages speciaal onderwijs.
- Aantal thuiszitters.
- Aantal (langdurig) zieke kinderen.
- Aantal TLV aanvragen.
- Aantal terugplaatsingen S(B)O-PO en VSO-VO
- Aantal leerlingen met een leerplichtontheffing.
- Ontwikkelen en versterken van Schoolondersteuningsprofielen op onderdelen.
- Aantal kinderen dat onderwijs volgt buiten de eigen subregio (als indicator voor enerzijds thuisnabijheid/inclusie en anderzijds voor de regionalisering van speciale voorzieningen en leerlingenvervoer).
- Aantal individuele arrangementen jeugdwet.
- Inverdieneffecten (door preventie minder inkoop individuele arrangementen Jeugdhulp).
- Jeugdmonitor CBS.
- NJI indicatoren (monitor jeugdhulp/onderwijs): tevredenheid samenwerking professionals en leerlingen/ouders.
- Aantal VSV'ers.

11. Visuele weergave

Het voorgaande wordt nog gevat in een nieuw overzichtelijk visueel plaatje.